

Blizu starosti, blizu socialno-kulturnemu spolu.

1. marec 2021

2.marec 2021

V spletnem okolju

Kviz za začetek

1. Od prazgodovine do današnjih časov so ženske imele več moči kot moški in so zavzemale glavne vladne funkcije.
2. Druga svetovna vojna je povzročila pomanjkanje moške delovne sile. Ženske so nadomestile moške v vojni industriji.
3. Nova vloga žensk v tovarnah je bila družbeno sprejeta in lahko so jo opravljale tudi, če so bile poročene.
- 4.. Velika Britanija je bila prva evropska država, ki je ženskam dala volilno pravico.
5. V nobeni državi še niso dosegli enakosti spolov in še niso odpravili diskriminacije žensk-
6. Biti del Evropske Unije pomeni deliti si z drugimi državami temeljne vrednote in jih braniti.

Vsebina

Urška Majaron in Dušana Findeisen: O projektu/struktura, dosedanje dosežki-priročnik, zgodbe prezrtih žensk, konceptualni okvir projekta/multimodalni tečaj, spobude, utemeljitev, cilji

Starizmi/ spolni stereotipi

Pravice žensk v neopatriarhatu/ evropske pravice

Spolno vključujoč jezik/ spolno nevtralen jezik

Modul 3 Izobraževanje obarvano s socialno kulturnim spolom in družbeno angažiranje

Modul 4 Učenje iz vsebin

Angela Vode/ Zora Janžekovič

Zakaj?Čemu?

Spodbude:

Obisk iz centra za ženske študije, Zagreb, prostorska neenakost žensk,
Izobraževanje za starejše moške. Old Guys' Shed
Slavenka Drakulić: Nevidna žena in druge zgodbe,
Lastna občutja
Ženske v Ukrajini versus ženske v Kataloniji itd

Luiza Pesjak
1828–1898
Pisateljica

Josipina Turnograjska
1833–1854
Prva slovenska pisateljica

Franja Malenšek - Košir
1852–1927
Borka za slovenske narodnostne pravice

Ivana Kobilca
1861–1926
Slikarka

Zofka Kveder
1878–1926
Pisateljica, prva uvrščena v nacionalno zbirko Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev

Manica Koman
1880–1961
Pesnica, pisateljica in pripovedovalka pravljic

Lili Novy
1885–1958
Pesnica in prevajalka poezije

Angela Vode
1892–1985
Borka za pravice žensk

Alma Sodnik
1896–1965
Filozofinja

Marja Boršnik
1906–1982
Slovenistka

Mira Mihelič
1912–1985
Pisateljica

Zmaga Kumer
1924–2008
Etnomuzikologinja, avtorica del o slovenskih ljudskih pesmih

po ženskah, zgolj peščica, temveč tudi, da so odmaknjene na obrobje ali izgnane v stanovanjskih naseljih in industrijskih conah. »Za imeni ulic so ženske, ki se niso uklonile tedanji vlogi ženske v družbi, ampak so se borile. V nasprotju s tem sta podoba in lokacija ulic, ki so po njih poimenovane, pogosto klavni,« je kritična Kutinova. Ulica Alme Sodnik, poimenovana po filozofinji in prvi dekanki v tedanji državi, je na primer v šišenski industrijski coni, Ulica Lili Novy, poimenovana po pesnici in prevajalki poezije, je na Dolgem mostu, medtem ko je Ulica Manice Komanove v Vižmarjah.

Dvanajsterico zaokrožila Ivana Kobilca

Tudi Kumerjeve ulica, ki ji je ime dala znanstvenica in etnomuzikologinja Zmaga Kumer, je v industrijski coni na Rudniku. Še do nedavnega je bilo na tej tabli zapisano Kumerjeva ulica. »Da je napis napačen, so na občini ugotovili prav s pomočjo naše razstave. To je namreč ulica, ki nima hišnih števil, tam nihče ne živi, zato tega kolektivnega spomina in pripadnosti prostoru ni,« opozarja Kutinova.

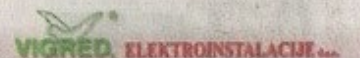
»Vesele smo, da smo s svojim delom pripomogle tudi k tej spremembi,« ob tem dodaja Vida Vilhar Pobegajlo, ki v

skupinici 48 žensk pogreša kar nekaj velikih imen. »Igralka in režiserka Marija Vera, igralka Duša Počkaj, tudi operna pevka Vilma Bukovec Kambič,« Vilhar-Pobegajlova našteje le nekatere, po katerih bi v prihodnje morda lahko poimenovali katero izmed ljubljanskih ulic. Nadja Agrež pa jo dopolni: »Presejalo me je tudi, da niso že kakšne ulice poimenovali po Franji Bojc Bidovec, zdravnici in upravnici partizanske bolnišnice Franja. Sploh zato, ker je večina ulic ime po ženski dobila prav v povojnem obdobju.«

Da bi v prihodnje katero od zdajšnjih ulic preimenovali in zanjo izbrali ime

ženske kulturnice ali znanstvenice je, se strinjajo sogovornice, malo verjetno. »Preimenovanje je namreč povezano tudi z visokimi stroški, zamenjati je treba hišne tablice, v dokumentih spremeniti naslove,« pojasni Francka Bizilj. »Ljubljana pa tudi ne raste toliko, da bi bilo ulic, ki bi potrebovale novo ime, veliko,« da je pot do bolj »uravnoveženega« nabora imen ulic še dolga, nakaže Kutinova.

Na ljubljanski mestni občini so se sicer za imena žensk nazadnje odločili leta 2013, ko so v Šiški poimenovali Ulico Alme Sodnik ter na Vrhovcih Ulico Angele Vode in Ulico Ivane Kobilca. x

ČESTITAMO!

Bisnode d.o.o. 080 39 03 info@bisnode.com

Utemeljitev projekta:

V izobraževanju starejših: starejši= skupina starejših posameznikov
Opredeljeni so s starostjo in starizmi

Kapital socialno kulturnega spola ni pomemben (skozi življenje)
pomembnejši kot v otroštvu

Toda spol v starosti =, odraslosti je pomemben- veliko pritiskov
zaradi družbenih razmer + psiholoških pritiskov, fizioloških dejstev

Neenakost med moškimi in ženskami se nabira vse življenje.
Kumulativne nepravilnosti (Cruikshank, 2003).

Zadnja leta se zanimanje za starejše okrepi:

dolgoživost

položaj v družbi

ekonomski prispevek družbi

zanimanje oblikovalcev politik, raziskovalcev itd.

a zanimanja za njihov spol ni!

Starejši so **brezspolna skupina**”

Toda starejši: nove situacije, vloge , identitete, drugačen odnos do njih, do moških in žensk

Teorija razspoljenosti (*De-gendering theory : socialno-kulturni spol manj pomemben del jaza takrat, ko se ljudje starajo.*

V starosti se neenakost spolov okrepi

Kapital socialno kulturnega spola se zelo spremni

Spolne vloge se zamenjajo

Stereotipi o starih ženskah ponižujoči!

Gender matters in older adult education processes.

Ženske največja skupina (51% prebivalstva v letu 2018)
delno izrinjene na rob družbe .

Enakost med moškimi in ženskami temeljna vrednota EU (Člen 2 2 of the [Treaty on European Union](#)) in je temeljna pravica (Člen 23, [Charter of Fundamental Rights of the European Union](#)).

Se starejše ženske počutijo enakovredne?

Kako se enakost obravnava v izobraževanju starejših?

ZAKAJ SE IZOBRAŽUJEJO?

Izobraževanje starejših žensk ni le spoznavanje tematike je tudi znanje+ spretnosti za življenje, socialne vloge,

Depriviligirane skupine – opolnomočenje:
psihološko,
politično,
ekonomsko

Boljše socialne vloge: (delavci/ke, prostovoljci/ke filmski ustvarjalcke, organizatorji/ice dogodkov, pisatelji/ce, stari starš, raziskovalce/ke zagovornik/ce, razsvetljeni kupec/ka,

Te vloge vežejo starejše ženske z življenjem drugih

Cilj- opolnomočenje starejših in starejših žensk na temlju ospotljenega zobraževanja izobraževanja, upotevanja spolnega kapitala

Cilji, da ženske
bolje razumejo sebe
postanejo nosilke pravic, dejavne , prispevajo le državljanke

Cilj je
preučiti korake k pravicam, prezrte ženske
pravice žensk, evropske vrednote in pravice

utrjevanje osebne in evropske identitete
preučiti socialno kulturni spol na različnih področjih življenja

preučiti spolno vključujoč jezik Jezik razkriva in narekuje..pristisk starizmov in spolnih
steretipov

odnos do starajočega se telesa/ sram

Spoznati ospoljeno izobraževanje

Kaj je socialno kulturni spol in zakaj ga preučevati

Kako družbe reprezentacije o starih ženskah vplivajo na njihov položaj

STEREOTIPI O STAROSTI IN STARIH

- Stereotipi
- Predsodki
- Diskriminacija

STARIZMI/ SPOLNI STEREOTIPI

KDO JIH ŠIRI?

Stereotipi o staranju in starejših
**Stereotipi so za to, da
nam ni treba nenehno
razmišljati s svojo glavo**

**Izobraževati se moramo
tudi v starosti**

Človek se mora izobraževati vse življenje, da ne zaostane za spreminjanjem
okolja in si ne zapre življenjske poti. Učiti se pomeni živeti. Ko se človek ustavi
in se ne razvija več, umre.

**Prostovoljno delo lahko
opravljajo tudi starejši**

*Gorenjski glas,
20.9.94*
Dejavni tudi v jeseni življenja

**Izobraževanje
upokojencev
ni konjiček**

Slovenija ima ogromno upokojencev,
ki se pogosto čutijo odrinjene na rob
življenja in dogajanja

Je starost bolezen?
Ni bolezni, ki bi se imenovala starost in nekateri ljudje

dx 7.10.94
Ko življenje postane mrtva reka

V učnih skupinah upokojenci razvijajo svoje mentalne, fizične in socialne lastnosti

47. NOVEMBRA 1994
UPKOJENKE POSTAJAJO ŠTUDENTKE
**Čedalje več starejših dam
uresničuje speče ambicije**
Zdi se, da ženske na stara leta ob spoznanju, kaj vse so zamudile, ko so ustvar-
jalnejši del življenja preživele za štedilnikom, prime nekakšno ambicioznost
LJUBLJANA, 28. novembra - Najboljše ambicije

KO BOŠ STAR

2012 – Evropsko leto za začetek izgradnje
boljše družbe za starejše in mlade

Nikoli prestari za to, da bi...

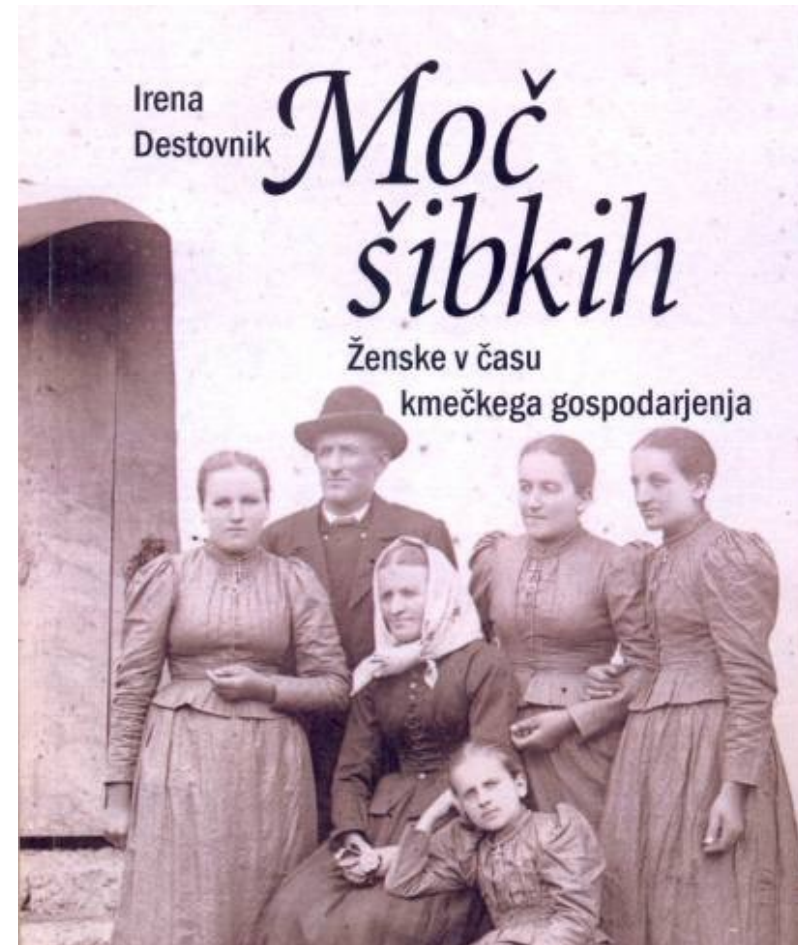

Stereotipi o ženskah

X podatki! Za načrtovanje javnih politik za spodbujanje ekonomskega, socialnega, kulturnega razvoja- spregledajo spol.

Temeljijo na moškem spolu, ženski spol pa je atipičen. Zato pristranskost podatkov.

Pričujoče delo naredi spomin javen in legitimen ter tako na svoj način rehabilitira tisto skupino žensk, na kateri sloni skupnost, ki bi se brez njih sesula kot hiša iz kart.

JANICE KAPLAN

GENIALNE ŽENSKE

MAYRICA

JANICE
KAPLAN

GENIALNE ŽENSKE

OD PREZRTIH IN IZRINJENIH
DO SPREMINJEVALK SVETA

MAYRICA

“ Seveda morajo ženske zaslužiti manj kot moški, saj so šibkejše, nižje postave, manj inteligentne, zaslužiti morajo manj. To je vse” J. Korwin Mikke, 2017. Evropski parlament.

To, da imajo ženske enak inteligenčni kvocient je stereotip

Vodnik za očete “Če ne morete rešiti konflikta z ženo, če je ne morate prepričati, morate uporabiti fizično silo.”

Upokojenci. Kaj oni čakajo, Matildo (starizem)

TANJA O POLOŽAJU POMOČNIC VZGOJITELJIC

"V vzgojno-izobraževalnih zavodih smo večinoma zaposlene ženske, zato nizke plače v tem sektorju predstavljajo velik prispevek k neenakopravnosti med spoloma."

Helene Cixous

Deleuze

Jezik je del opolnomočenja....

Spolno vključujoč jezik

Poimenovanje žensk- Katero zvezo lahko označimo za ustrezno/
neustrezno/podcenjujočo+pokroviteljsko?

x izpeljava ženskih priimkov tipa Kovačeva. Je rekla...

Spoštljivi naslovi/ poklici

Doktor Kovač?

Doktorica Kovač?

Doktor Kovačeva

Doktorica Kovačeva?

Gospa Bojana? (svojina?)

Ženske oblike

Pek/pekovka

Pešec ?

Kupec?

Pismonoša?

Modrec ?

Mislec?

Tajnik?

Včasih jezik ni besedotvoren

Slovenščina je bolj ali manj simetrična: moške in ženske oblike (v slovarju, ESSKJ in e-pravopis)

Logarjeva rekla. (spol izrazimo z glagolom)

Zaleteljeva? x (svojlina tvorba iz priimek) Novinarka Zaletelj

Gospod Janez, gospa Bojana.... Neustrezna raba neustrezna za formalno situacijo v formalnem govornem položaju...

Z nazivom izražamo distanco... ali toplino Polvikanje...Ste presodil/a?

Kdaj so rabe jezika vključujoče/izključujoče. Danes govorimo o več spolih
ženske slovnične oblike

Drage poslušalke in poslušalci, prebivalke in prebivalci

Ognemo se spolno zaznamovanih oblik in besed- uporabljamo spolno nevtralne
oblike

V neposrednem nagovoru je bolje omenjati oba spola- ne označujemo le z moškim
spolom

Moški in ženske, ki poslušajo- poslušalstvo

Je ženska slovnična oblika lahko tudi nevtralna? Omogoča jezikovno vključčevanje?

Moški in ženske, ki gledajo/ poslušajo/

Moški in ženske, ki študirajo?

Vodja

Stranka

Biiti vključujš je mžno z izboro oblike

Zdrsi v javnem nagovoru so pogosti
Jezik in politika sta neločljiva. Odločamo se
med različni možnostmi izražanja
Jezik je odvisen od govorcev in govork
Jezik smo ljudje različnega spola in identiteta

Predstavitev projekta

Konceptualno ozadje projekta

Evropske zgodbe prezrtih žensk

Priročnik o ženskih vprašanjih

Tečaj z muldimodalnim učenjem

Interaktiven zemljevid

Digitalne knjige

Ine enakost spolov. V izobraževanju starejših !

potrebe

interesi,

vrednote in hotenja starejših žensk,

Izkušnje socialno-kulturnega spola v izobraževalnem programu so !

Ženskam pomagajo razumeti kdo so, kdo lahko postanejo.

Spol, tako moški kot ženski, je družbeno konstruiran/ se konstruira vse življenje, na vseh področjih:

družbenem,

ekonomskem,

političnem življenju

konstruiranje+dekonstruiranje spola

Moški+ženske+ socializacija spolov/norme/vloge/vpliv staršev/geoigrafsko/kulturno okolje

socializacija spolov/**strukturiranje** odnosov **podrejenosti/dominacije**/ob rojstvu itd/
zakaj- družbeno sprejete vloge moških, žensk

socialno kulturni spol= **kultura: ženske v filmu/reklamah/čiteraturi+na TV**

kultura je integrativna za vse skupine!

Vloga religije/ položaj žensk

Hierarhija v paru+druužini, družbi/ Upoštevanje razlik med spoloma

Ženske pravice:

pravica do ekonomske neodvisnosti,
pravica do dela,
do enake plače,
do enakosti pred zakonom,
volilna pravica
pravica do izobraževanja,
pravica do emancipacije,
pravica do svojega telesa.

Spolni stereotipi / družbena nepravičnost/

Prosimo udeležence, vsakega posebej, da razmislijo o trenutku, ko so se najprej ali nazadnje počutili stari. Kaj se je zgodilo?

Situacijo, naj opišejo, ko se kolo ustavi pri njihovem imenu.

<https://pickerwheel.com/>

So naslednje trditve prave ali napačne?

Spol ne govori o ženskah ali moških. Gre za odnose med njimi in ne zgolj ženske.
DRŽI NE DRŽI

Izobraževanje je izključno izobraževanje o tem, kaj pomeni biti moški ali ženska.
DRŽI NE DRŽI

Programi za izobraževanje starejših žensk vključujejo tudi izkušnje s socialno kulturnim spolom , pa tudi potrebe starejših žensk, njihova zanimanja in hotenja.
DRŽI NE DRŽI

Preučevanje preteklosti - zgodbe prezrtih žensk

MODUL 3